

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัด KAP

รศ.ดร. วีระศักดิ์ ปัญญาพรวิทยา
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
pveerasak.r@gmail.com

- สนใจ 3 ตัวแปร คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (attitude) และ การยอมรับปฏิบัติ (practice)
- ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการโรงฆ่า ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติและมีผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น ไม่ทราบว่าต้องมีการวัดอุณหภูมิของน้ำร้อนตลอดเวลา เพื่อให้อุณหภูมิร้อนคงที่ ดังนั้นจึงมีทัศนคติว่าการวัดอุณหภูมิไม่สำคัญ ดังนั้นจึงไม่ปฏิบัติ

- ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

K	A	P
ต้องมีระยะเวลาการงดส่ง น้ำนมหลังจากฉีดยาปฏิชีวนะ	ท่านคิดว่าเมื่อฉีดยาปฏิชีวนะ ให้กับโคนมแล้วไม่ จำเป็นต้องหยุดส่งนม	ท่านไม่งดส่งน้ำนมจากแม่ โคหลังจากฉีดยาปฏิชีวนะ ให้กับโคตัวนั้นๆ

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยในโคนม
ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย

จารุพรรณ จันทร์ดา¹ จินตนา ต้นเวชศิลป์²

ตามลำดับ ผลการศึกษาี้แสดงในเห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคปากเท้าเปื่อยในระดับดี มีทัศนคติทางบวกและพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยระดับดี หากเกษตรกรมีความรู้ที่ถูกต้องจะส่งผลให้มีทัศนคติและพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 5 : ความรู้เกี่ยวกับโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จำนวน 73 ราย

คำถาม	จำนวนของ เกษตรกรที่ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวนของ เกษตรกรที่ตอบผิด (ร้อยละ)
1. โรคปากและเท้าเปื่อยมีสาเหตุจากเชื้อไวรัส	48 (65.75)	25 (34.25)
2. โรคปากและเท้าเปื่อยเกิดได้ทั้งโค กระบือ แพะ แกะ สุกร	66 (90.41)	7 (9.59)
3. เชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยสามารถติดต่อได้ทางลมหายใจ กินหญ้า	58 (79.45)	15 (20.55)

ตาราง 7 : ทักษะคติในการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จำนวน 73 ราย

คำถาม	จำนวนเกษตรกรที่มีทัศนคติในการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย ราย(ร้อยละ)				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.โรคปากและเท้าเปื่อยทำให้เกิดการสูญเสียรายได้ในฟาร์มโคนม	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (2.74)	71 (97.26)
2.การเปลี่ยนรองเท้าและจุ่มยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์มทุกครั้ง ช่วยลดปริมาณเชื้อเข้าสู่ฟาร์ม	0 (0)	1 (1.37)	1 (1.37)	20 (27.40)	51 (69.86)
3.การพ่นยาฆ่าเชื้อยานพาหนะเข้า-ออกฟาร์มทุกครั้งเป็นสิ่งยุ่งยาก	8 (10.96)	36 (49.32)	11 (15.07)	15 (20.55)	3 (4.11)
4.เมื่อมีโคป่วยภายในฟาร์มควรแยกโคป่วยออกจากฝูง	0(0)	0 (0)	0 (0)	28 (38.36)	45 (61.64)
5.โคนมที่ไม่แสดงอาการป่วยในฝูงที่เกิดโรคปากและเท้าเปื่อยควรส่งน้ำนมได้	15 (20.55)	32 (43.84)	4 (5.48)	19 (26.03)	3 (4.11)

ตารางที่ 9 : พฤติกรรมการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
จำนวน 73 ราย

คำถาม	จำนวนเกษตรกรที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติในการป้องกัน และควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย ราย(ร้อยละ)			ค่าเฉลี่ย (SD)	ระดับ
	ทำทุกครั้ง	ทำบางครั้ง	ไม่ทำ		
1.ท่านไม่ให้คนภายนอกเข้า-ออก ฟาร์มโดยไม่ได้รับอนุญาต	34 (46.58)	34 (46.58)	5 (6.85)	2.40 (0.62)	ดี
2.ท่านเปลี่ยนรองเท้าบูทและจุ่ม น้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้าฟาร์ม	16 (21.92)	41 (56.16)	16 (21.92)	2.00 (0.67)	ปานกลาง
3.ท่านมีการพ่นยาฆ่าเชื้อ ยานพาหนะ เช่น รถส่งน้ำนม รถ ขนอาหาร ก่อนเข้า-ออกฟาร์ม	10 (13.70)	46 (63.01)	17 (23.29)	1.90 (0.60)	ปานกลาง

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยในโคนม
ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย

จารุพรรณ จันทร์ดา¹ จินตนา ต้นเวชศิลป์²

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร
ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรรายย่อย ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย

นายไชยยากร ทาดวงตา¹ นางสาวกรรณา กาญจนเดมิย์²

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรค布鲁เซลลาในโคนมของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย

จารุพรรณ จันทร์ดา¹ วรวัฒน์ หาญทองกุล² ธีรพันธุ์ นาคผู้¹

2.3 เก็บข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรรายย่อย ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย ทั้งหมด 344 ราย แบ่งจำนวนตัวอย่างไปแต่ละอำเภอตามสัดส่วนจำนวนผู้เลี้ยงสุกรของแต่ละอำเภอ (ตารางที่2) โดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 คำนวนจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตามวิธีของ Taro Yamane มีสูตรคำนวณดังนี้

$$n_0 = N / (1 + N(e)^2)$$

n_0 = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา (2,437 ราย)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่กำหนดไว้ 5% (0.05)

Sample Size Table

ถ้าเราใช้ $e = .05$ ในสูตรยามานะและขนาดประชากรใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ sample size ที่เราคำนวนได้จะ converge สู่ตัวเลข 400 แปลว่าจริงๆเราไม่ต้องเสียเวลาคำนวน ใช้ $n=400$ ไปเลย จบๆ 555+ (ลองดูตารางสรุปด้านล่าง)

ถ้ากำหนดระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% จะใช้ค่า 0.05 แทน

จำนวนของประชากร	จำนวนตัวอย่างสำหรับความคลาดเคลื่อนระดับต่างๆ				
	±1%	±2%	±3%	±4%	±5%
100	99	96	92	86	80
200	196	185	169	152	133
300	291	268	236	203	171
400	385	345	294	244	200
500	476	417	345	278	222
1,000	909	714	526	385	286
2,000	1,667	1,111	714	476	333
4,000	2,857	1,538	870	541	364
6,000	3,750	1,765	938	566	375

population	sample size (e=0.05)
1,000	286
10,000	385
100,000	398
1,000,000	400

<https://www.activityinfo.org/support/docs/sampling/snapshot.html>

Measuring a percentage

Population size

2000

If you do not know the population size, you can use a large population size.

What is your best estimate of the true value of the percentage?

30

If you do not have an estimate, use 50% to be conservative.

How precise do you need to be?

± 2.5%

Required sample size

785

You can expect results like:

- Between 8% and 13%
- Between 23% and 28%
- Between 48% and 53%
- Between 73% and 78%

Formulas

This calculator uses the following formula to find the required sample size:

$$n = \frac{m}{1 + \frac{m-1}{N}}$$

Where m is the sample size required for a large population, and N is the actual population size.

The required sample size for a large population is:

$$m = \frac{z_{\alpha/2}^2 \hat{p}(1 - \hat{p})}{\epsilon^2}$$

Where \hat{p} is the expected proportion in the population, ϵ is the allowable margin of error, and $z_{\alpha/2}^2$ is the z-Score that corresponds to the 95% confidence level.

- KAP ของผู้ปฏิบัติงานในโรงฆ่าสัตว์
- KAP ของผู้ดูแลจัดการโรงฆ่าสัตว์
- มีความรู้มากน้อยเพียงใด
- ทักษะต่อกฎ ระเบียบต่างๆ
- ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบหรือไม่
- ผู้ปฏิบัติงานในโรงฆ่าที่ไม่ผ่านมาตรฐาน ควรต้องปรับปรุงแก้ไขตรงไหน ?
- มีความรู้ระดับดีแล้วได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องไหม (เกษตรกรมีความรู้ว่าจะต้องใช้ผ้าเช็ดเต้านม 1 ผืน ต่อ 1 เต้า แต่เวลาปฏิบัติจริง ผ้า 1 ผืนใช้เช็ดเต้าหลายเต้า หลายตัว)